

การออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบลานเพื่อตอบสนองความต้องการและ
ความพึงพอใจของผู้บริโภค ของกลุ่มผู้ผลิต ตำบลตากออก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก
The Design of Handicraft Product from Palm Leaf for Consumer
Satisfaction and Demand at Tambon Takaok, Amper Bantak,
Tak Province

ชญาภา บัวน้อย^{1*} และ พรพิมล ยอดสุวรรณ²

^{1,2}อาจารย์ สาขาอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก จังหวัดตาก 63000

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบลาน 2. ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบลานของกลุ่มผู้ผลิตตำบลตากออก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก 3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบลาน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ผลิตต้องการประเภทดอกไม้ประดิษฐ์และกระเป๋า ผลการสอบถามผู้บริโภคพบว่า กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ ผู้บริโภคต้องการให้ประดิษฐ์มากที่สุดคือ ดอกไม้จัดในภาชนะทรงสูง พานดอกไม้รองพระพุทธรูป ดอกไม้จัดในภาชนะทรงกลมและดอกไม้ติดเสื้อ กลุ่มกระเป๋า ต้องการให้ประดิษฐ์มากที่สุดคือ กระเป๋าสะพาย กระเป๋าใส่สตางค์ และกระเป๋าใส่เครื่องสำอางจึงได้จัดทำเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผลิตภัณฑ์ตามเกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลการทดสอบผ่านทุกผลิตภัณฑ์ ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบลาน พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ดอกไม้จัดในภาชนะทรงกลม ดอกไม้ติดเสื้อและดอกไม้จัดในภาชนะทรงสูง ผลิตภัณฑ์ที่มีระดับความพึงพอใจมาก คือ พานดอกไม้รองพระพุทธรูป กระเป๋าใส่เครื่องสำอาง กระเป๋าใส่สตางค์และกระเป๋าสะพาย

Abstract

The purposes of this research were 1) Study behavior and demand of consumers for handicraft product from palm leaf. 2) Design and development handicraft product from palm Leaf. 3) Study of consumer satisfaction for handicraft product from palm Leaf. The results found that. the community of housewife at Tambon Takaok choose artificial flowers and bag. Demand of the buyer in Tall vase flower arrangements, Image of Buddha decorate with flower, spherical vase flower arrangements and corsages, handbag , purse and cosmetic bag. Pass the tested to Thai Community Product Standard.The result of customer satisfaction showed that the average highest satisfaction product was spherical vase flower arrangements, corsages and tall vase flower arrangements. The average high satisfaction product was Image of Buddha decorate with flower,cosmetic bag,purse and handbag .

คำสำคัญ : หัตถกรรมจากใบลาน

Keywords : Handicraft Product from Palm Leaf

*ผู้พิมพ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ chayapar@hotmail.com โทร. 0 5551 5900 – 5 ต่อ 310, 08 5088 9249

1. บทนำ

สิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวนอกเหนือจากการพักผ่อนและการบริการคือการผลิตสินค้าหัตถกรรมเพื่อเป็นของขวัญของที่ระลึกสำหรับจัดจำหน่าย งานหัตถกรรม เป็นการสร้างสรรค์ผลงานของภูมิปัญญาไทย มีความประสานสอดคล้องกับคตินิยม ขนบธรรมเนียมของชุมชน ซึ่งแต่เดิมผลิตเพื่อการใช้สอยภายในครอบครัว ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่เป็นที่รู้จัก ได้แก่ เครื่องจักสาน ผ้าทอพื้นเมือง เครื่องปั้นดินเผา

โบราณหรือลาน จัดเป็นวัตถุศิลปะประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก ก่อนที่มนุษย์จะรู้จักทำกระดาษเขียนหนังสือขึ้นใช้นั้น มนุษย์ใช้ใบอ่อนของต้นลานเป็นที่จารึกหนังสือซึ่งมีอายุได้หลายร้อยปี นอกจากนี้โบราณอ่อนยังทำเครื่องใช้ได้หลายอย่าง เช่น หมวก กบ กระเป๋า และภาชนะต่างๆใช้ในครัวเรือน โบราณแกกก็นำมาใช้เป็นวัสดุก่อสร้าง เช่น ใช้มุงหลังคา และทำฝ้ายบ้าน ผลใช้เป็นอาหารของมนุษย์

การนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้น นับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ซึ่งสามารถลดค่าใช้จ่ายในด้านเงินทุนตลอดจนเป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้ชุมชนในท้องถิ่น ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น ซึ่งหมู่บ้านปากร่องห้วยจี่ตำบลตากออก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก มีวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นคือโบราณ ชาวบ้านได้นำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์(ส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทหมวก) และจำหน่ายตามแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดแต่รูปแบบยังไม่หลากหลาย ชาวบ้านต้องการให้ผู้วิจัยออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายและสวยงามมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากโบราณเพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้บริโภคของกลุ่มผู้ผลิตตำบลตากออก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตเพื่อหาความต้องการและความสามารถในการผลิตของชาวบ้าน ได้สอบถามผู้บริโภคเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการจัดทำผลิตภัณฑ์ จัดทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผลิตภัณฑ์ และสอบถามความพึงพอใจของผู้บริโภค ซึ่งจะได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สำหรับหมู่บ้านปากร่องห้วยจี่ และกลุ่มหมู่บ้านอื่นๆที่จะได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาด ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากโบราณ
2. เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากโบราณของกลุ่มผู้ผลิตตำบลตากออกอำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากโบราณ

2. วิธีการศึกษา

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้บริโภคที่อยู่ในจังหวัดตาก และกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากโบราณ

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้บริโภคที่อยู่ในจังหวัดตาก โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) สำหรับการศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากโบราณ จำนวน 200 คน ศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากโบราณที่เป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบจำนวน 150 คน และกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากโบราณ บ้านปากร่องห้วยจี่ หมู่ที่ 2 ตำบลตากออก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.2.1 แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิต แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลการผลิตหัตถกรรมจากไบอลาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการสินค้าผลิตภัณฑ์จากไบอลาน

2.2.2 แบบสอบถามศึกษาชนิดของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากไบอลานที่ผู้บริโภคต้องการ

แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 3 ข้อมูลความต้องการสินค้าผลิตภัณฑ์จากไบอลาน

2.2.3 แบบประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ตามเกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

ดอกไม้ประดิษฐ์จากไบอลาน ใช้มาตรฐานดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ มผช. 24/2546

กระเป๋าไบอลาน ใช้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนผลิตภัณฑ์จักสานไบอลาน มผช. 66/2546

2.2.4 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากไบอลานต้นแบบ

แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากไบอลาน

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

3.1 ผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิต โดยเนื้อหาแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่กลุ่มผู้ผลิต ผลิตและจัดจำหน่าย คือ

หมวกไบอลาน สมุดไบอลาน พวงกุญแจ โคมไฟ และกล่องใส่ของ

ตอนที่ 2 กลุ่มผู้ผลิต ต้องการให้ผู้วิจัยออกแบบ สินค้าดังนี้

1. ดอกไม้ประดิษฐ์ ทั้งแบบจัดแจกัน ดอกไม้ติดเสื้อ(โดยเฉพาะดอกมะลิ) และจัดในแบบอื่นๆ

2. กระเป๋า ต้องการหลายแบบ หลายขนาด

3.2 ผลจากการศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากไบอลาน โดยใช้แบบสอบถามศึกษาชนิดของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากไบอลานที่ผู้บริโภคต้องการ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน แบ่งข้อมูลเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ เพศหญิง (74%) อายุ 21-30 (52.5%)

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา(33.0%) อาชีพ นักเรียนนักศึกษา (76.5%) และรายได้ต่อเดือน 5001-15000 (52.0%)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากไบอลาน ส่วนใหญ่ ซื้อเพื่อใช้เอง(56%) ซื้อจากงานจัดแสดงสินค้า(42%)และสิ่งที่พิจารณาในการซื้อ คือรูปร่าง/รูปทรง(29.5%)

ตอนที่ 3 ข้อมูลความต้องการสินค้าผลิตภัณฑ์จากไบอลาน ดังตารางที่ 1 กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ผู้บริโภคต้องการให้ประดิษฐ์มากที่สุดคือ ดอกไม้จัดในภาชนะทรงสูง (17.5%) รองลงมาคือพานดอกไม้รองพระพุทธรูป (16.0%) ดอกไม้จัดในภาชนะทรงกลม(15.5%) และดอกไม้ติดเสื้อ (14.5%) ตามลำดับ กลุ่มกระเป๋า ต้องการให้ประดิษฐ์มากที่สุดคือ กระเป๋าสะพาย (25.0%) รองลงมาคือ กระเป๋าใส่สตางค์ (23.5%) และกระเป๋าใส่เครื่องสำอาง(16.0%) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดง ข้อมูลความต้องการสินค้าผลิตภัณฑ์จากใบลาน

ผลิตภัณฑ์จากใบลาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.ดอกไม้ประดิษฐ์		
ดอกไม้จัดในภาชนะทรงสูง	38	17.5
พานดอกไม้รองพระพุทธรูป	35	16.0
ดอกไม้จัดในภาชนะทรงกลม	34	15.5
ดอกไม้ติดเสื้อ	32	14.5
ดอกเดี่ยว	27	12.0
ดอกไม้จัดในภาชนะทรงเตี้ย	19	13.0
ช่อดอกไม้	15	11.5
2.กระเป่า		
กระเป่าสะพาย	50	25.0
กระเป่าใส่สตางค์	47	23.5
กระเป่าใส่เครื่องสำอาง	32	16.0
กระเป่าใส่โทรศัพท์	29	14.5
กระเป่าใส่ดินสอ	25	12.5
กระเป่าใส่เอกสาร	17	8.5

n = 200

ผลจากการศึกษาความต้องการของผู้บริโภค พบว่า กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ผู้บริโภคต้องการให้ประดิษฐ์มากที่สุดคือ ดอกไม้จัดในภาชนะทรงสูง (17.5%) รองลงมาคือพานดอกไม้รองพระพุทธรูป (16.0%) ดอกไม้จัดในภาชนะทรงกลม (15.5%) และดอกไม้ติดเสื้อ (14.5%) ตามลำดับกลุ่มกระเป่า ต้องการให้ประดิษฐ์มากที่สุดคือ กระเป่าสะพาย (25.0%) รองลงมาคือกระเป่าใส่สตางค์ (23.5%) และกระเป่าใส่เครื่องสำอาง (16.0%) ตามลำดับ อาจเนื่องมาจาก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง และเป็นวัยรุ่นจึงเลือกดอกไม้ประดิษฐ์ที่จัดในภาชนะ และกระเป่าในแบบที่เป็นของใช้ของผู้หญิง

3.3 กรรณวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบลานต้นแบบ

เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิต และจากแบบสอบถามศึกษาชนิดของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบลานที่ผู้บริโภคต้องการ นำมาออกแบบและผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ รวม 7 ต้นแบบ คือ ดอกไม้จัดในภาชนะทรงสูง พานดอกไม้รองพระพุทธรูป ดอกไม้จัดในภาชนะทรงกลม ดอกไม้ติดเสื้อ กระเป่าสะพาย กระเป่าใส่สตางค์ และกระเป่าใส่เครื่องสำอาง

วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร ฉบับพิเศษ
การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 5

รูปที่ 1 ผลิตภัณฑ์ที่ดัดถรรรมจากใบลานต้นแบบ

รูปที่ 2 กลุ่มชาวบ้านตำบลตากออก

การผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

3.3.1 การเตรียมใบลานสำหรับทำผลิตภัณฑ์

1. ตัดยอดอ่อนจากต้นลาน

2. นำมาคี่ออก ผึ่งแดดให้แห้ง

3. ตัดเป็นเส้นสำหรับทำผลิตภัณฑ์

รูปที่ 3 การเตรียมวัตถุดิบ

3.3.2 การประดิษฐ์ดอกไม้จากใบลาน

1. ตัดใบลานเป็นกลีบดอก   2. ติดกลีบด้วยกาวร้อน   3. ใส่ออกดอกด้วยฟลอร่าเทป   4. จัดใส่แจกันหรือช่อดอกไม้

รูปที่ 4 การประดิษฐ์ดอกไม้จากใบลาน

3.3.3 การประดิษฐ์กระเป๋าจากใบลาน

1 ตัดใบลานเป็นเส้น   2 สานเป็นกระเป๋า   3 เคลือบด้วยวานิช   4 ตกแต่งให้สวยงาม

รูปที่ 5 การประดิษฐ์กระเป๋าจากใบลาน

ดอกไม้จัดในภาชนะทรงสูง   ดอกไม้ในภาชนะทรงกลม   พานดอกไม้
รองพระพุทธรูป   ดอกไม้ติดเสื้อ

รูปที่ 6 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบประเภทดอกไม้ประดิษฐ์

กระเป๋าสะพาย

กระเป๋าใส่เครื่องสำอาง

กระเป๋าใส่สตางค์

รูปที่ 7 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบประเภทกระเป๋า

3.4 การประเมินผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบลานต้นแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ

ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตามเกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ดังนี้
ดอกไม้ประดิษฐ์จากใบลาน ใช้มาตรฐานดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ (มผช. 24/2546) โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

1. ต้องมีรูปแบบและสัดส่วนที่เหมาะสม
2. วัสดุธรรมชาติที่นำมาใช้ต้องเหมาะสมสะอาดไม่มีสิ่งสกปรก ไม่เปราะเปื้อนและไม่มีปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดตลอดชิ้นงาน
3. การประกอบด้วยวัสดุอื่นต้องติดแน่น มีความประณีต และไม่มีตำหนิที่ทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงาม
กระเป๋าใบลาน ใช้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนผลิตภัณฑ์จักสานใบลาน (มผช. 66/2546) โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปต้องประณีต เรียบร้อย และมีรูปทรงสวยงาม
2. ลักษณะทั่วไปต้องไม่มีปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดตลอดชิ้นงาน
3. เส้นใบลานต้องเหนียวไม่แห้งกรอบ แตกหรือฉีกขาด มีขนาดสม่ำเสมอ เรียบตรง
4. การถักสานต้องมีช่องไฟสม่ำเสมอ เรียบร้อย เส้นไม่บิด หัก งอ ขาด หรือแตกและต้องไม่เห็นรอยต่อตลอดชิ้นงานอย่างเด่นชัด

5. การเก็บริมต้องประณีตและเรียบร้อย
  6. การตัดเย็บหรือการขึ้นรูปทรง ต้องประณีต สวยงาม และเรียบร้อย
  7. การประกอบด้วยวัสดุอื่น ต้องประณีต สวยงาม และเหมาะสมกับชิ้นงาน
- ผลการประเมิน ผ่านเกณฑ์ทุกชิ้นงาน คือ ไตคะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะจากผู้เชี่ยวชาญทุกคนไม่น้อยกว่า 3 คะแนนและไม่มีลักษณะใดได้ 1 คะแนน โดยคะแนนเฉลี่ยรวมของแต่ละชิ้นงาน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลคะแนนเฉลี่ยรวมของแต่ละชิ้นงานที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ที่	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ	คะแนนเฉลี่ยรวม	SD
1	ดอกไม้ติดเสื้อ	3.80	0.45
2	ดอกไม้ในภาชนะทรงกลม	3.67	0.49
3	ดอกไม้จัดในภาชนะทรงสูง	3.60	0.51
4	พานดอกไม้รองพระพุทธรูป	3.50	0.74
5	กระเป่าสะพาย	3.35	0.49
6	กระเป่าใส่สตางค์	3.25	0.44
7	กระเป่าใส่เครื่องสำอาง	3.20	0.52

3.5 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ที่ดัดแปลงจากโบราณต้นแบบ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ที่ดัดแปลงจากโบราณ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 150 คน แบ่งข้อมูลเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (61.0%) อายุ 21-30 (63.3%) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา(33.3%) อาชีพ นักเรียนนักศึกษา(72.0%)

รายได้ต่อเดือน 5001-15000 (60.0%)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ที่ดัดแปลงจากโบราณ

พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ดอกไม้จัดในภาชนะทรงกลม ดอกไม้ติดเสื้อ ดอกไม้จัดในภาชนะทรงสูง ผลิตภัณฑ์ที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ พานดอกไม้รองพระพุทธรูป กระเป่าใส่เครื่องสำอาง กระเป่าใส่สตางค์ และกระเป่าสะพาย ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ที่ดัดแปลงจากโบราณ

ที่	ชนิดของผลิตภัณฑ์	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ	SD	ระดับความพึงพอใจ
1	ดอกไม้จัดในภาชนะทรงกลม	4.70	0.60	มากที่สุด
2	ดอกไม้ติดเสื้อ	4.63	0.54	มากที่สุด
3	ดอกไม้จัดในภาชนะทรงสูง	4.57	0.62	มากที่สุด
4	พานดอกไม้รองพระพุทธรูป	4.43	0.56	มาก
5	กระเป่าใส่เครื่องสำอาง	4.43	0.62	มาก
6	กระเป่าใส่สตางค์	4.30	0.64	มาก
7	กระเป่าสะพาย	4.23	0.62	มาก

ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ที่ดัดแปลงจากโบราณ พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ดอกไม้จัดในภาชนะทรงกลม ดอกไม้ติดเสื้อและดอกไม้จัดในภาชนะทรงสูง ผลิตภัณฑ์ที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ พานดอกไม้รองพระพุทธรูป กระเป่าใส่เครื่องสำอาง กระเป่าใส่สตางค์และกระเป่าสะพาย อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง จึงชอบรูปแบบที่เป็นดอกไม้ประดิษฐ์มากกว่าผลิตภัณฑ์แบบอื่น

4. สรุป

4.1 ข้อเสนอแนะ

ผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตต้องการให้ผู้วิจัยออกแบบ ประเภทดอกไม้ประดิษฐ์และกระเป่า

ผลการสอบถามผู้บริโภคพบว่า กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ผู้บริโภคต้องการให้ประดิษฐ์มากที่สุดคือ ดอกไม้จัดในภาชนะทรงสูง พานดอกไม้รองพระพุทธรูป ดอกไม้จัดในภาชนะทรงกลมและดอกไม้ติดเสื้อ กลุ่มกระเป่า ต้องการให้ประดิษฐ์มากที่สุดคือ กระเป่าสะพาย กระเป่าใส่สตางค์ และกระเป่าใส่เครื่องสำอาง จึงได้จัดทำเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผลิตภัณฑ์ตามเกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลการทดสอบผ่านทุกผลิตภัณฑ์ ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบลาน พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ดอกไม้จัดในภาชนะทรงกลม ดอกไม้ติดเสื้อและดอกไม้จัดในภาชนะทรงสูง ผลิตภัณฑ์ที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ พานดอกไม้รองพระพุทธรูป กระเป๋าใส่เครื่องสำอาง กระเป๋าใส่ดวงค์และกระเป๋าสะพาย

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน นอกจากสอนให้มีความรู้และทักษะในการผลิตที่เหมือนผลิตภัณฑ์ต้นแบบแล้ว ควรสอนให้ประยุกต์สร้างเป็นผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับชุมชนของตน เช่น ถ้าชุมชนนั้นมีการผลิตหมวกเพื่อจัดจำหน่ายอยู่แล้ว ก็ควรสอนให้นำดอกไม้ประดิษฐ์จากใบลานมาตกแต่งหมวก เพื่อเพิ่มคุณภาพสินค้าให้มีมูลค่ามากขึ้น

2. การผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากใบลานเพื่อจัดจำหน่ายเป็นของขวัญของที่ระลึกของชุมชน ควรใส่สัญลักษณ์หรือตราสินค้าที่เป็นสัญลักษณ์ของชุมชนลงในผลิตภัณฑ์ เช่น กระเป๋าใบลาน อาจใช้ผ้าที่ทอพิมพ์ลายที่เป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่นตกแต่งแทนผ้าลายดอกทั่วไป หรือ อาจทำเป็นลายประจำท้องถิ่นตกแต่งที่ตัวกระเป๋า เพื่อให้เป็นของขวัญของที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

4.2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเกิดเชื้อราในผลิตภัณฑ์ใบลาน เพราะในการผลิตและการเก็บรักษาชิ้นงานในช่วงฤดูฝนจะมีปัญหาเรื่องการขึ้นรา

2. ควรมีการทำงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากวัสดุชนิดอื่น โดยเลือกที่มีวัตถุดิบในชุมชน เพื่อให้กลุ่มชุมชนจัดทำเป็นสินค้าเพื่อจัดจำหน่ายสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชน

5. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ที่ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยประจำปี 2555

6. เอกสารอ้างอิง

ชญาภา บัวน้อย และ อำไพ ชันแก้วหล้า. 2552. รายงานวิจัยเรื่อง รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากดินไทย.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก.

ธีรชัย สุขสด. 2544. การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ศุภร เสรีรัตน์. 2537. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วัชรชัย บุญน้อย. 2549. การศึกษาและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมสินค้าใบลานประเภท

หมวกและกระเป๋า.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง.

วิบูลย์ ลีสุวรรณ. 2538. ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: พับลิคิสิเนสพริ้นติ้ง จำกัด.